

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

Stockholm 2019-05-14

Skogsbränderna sommaren 2018 (SOU 2019:7)

Svensk Försäkring är branschorganisation för de i Sverige verksamma försäkringsföretagen. Försäkringsbranschen berörs i hög grad av skogsbränder enär skogen i stor utsträckning är försäkrad just mot brand. Mot den bakgrunden finner vi skäl att inkomma med ett yttrande, trots att vi ej står upptagna i remisslistan.

Sverige har de senaste åren varit utsatt för torka och värme varvid omfattande skogsbränder har uppstått. Detta är ett förhållande som kan förväntas inträffa med viss regelbundenhet till följd av klimatförändringarna. Mer extremt väder är att vänta.

Sverige är ett rikt land på skog. Skogen är en betydande resurs som ligger till grund för många verksamheter. Det finns således starka skäl till att vårda och skydda skogen. Mot den bakgrunden bör samhället i stort ta ett större ansvar för att undvika den typ av brandkatastrofer vi sett 2014 och 2018.

De skador som inträffat dessa år får emellertid ses som begränsade i förhållande till vad som skulle kunna ha skett om bränderna hade spritt sig till ett samhälle, varvid byggnader i större utsträckning skadats. För försäkringsbranschens del har skadekostnaden trots allt varit begränsad mot bakgrund av omfattningen av bränderna. För branden i Västmanland 2014 uppgår försäkringsbolagens skadekostnader till drygt 400 miljoner kr och för sommaren 2018 års bränder till uppskattningsvis 500 miljoner kr. Beloppen hade självfallet varit betydligt högre om all skog varit försäkrad. Statlig skog försäkras inte och vissa av de större skogsbolagen väljer att hantera risken inom det egna beståndet. Utöver försäkringsbolagens ersättningar tillkommer samhällets kostnader och kostnader för oförsäkrad skog och egendom.

För försäkringsföretagens del har nämnda skogsbränder blivit lite av ett uppvaknande avseende riskerna med att erbjuda skogsförsäkring. Med stor sannolikhet kommer premierna för skogsförsäkring att stiga. Risken blir att skogsägare väljer bort ett försäkringsskydd. Detta får inte endast direkta konsekvenser i form av ekonomisk förlust för skogsägare utan även att finansiering av återplantering av skog uteblir. Mot den bakgrunden är det viktigt att skogsbränder kan bekämpas på ett effektivt sätt för att minimera skadorna.

Såväl 2018 års Skogsbrandsutredning som den tidigare Räddningstjänstutredningen lägger fram ett stort antal förslag till åtgärder som bör vidtas för att öka förmågan att bekämpa skogsbrand mer effektivt. Det är nu upp till bevis för regeringen och ansvariga myndigheter att realisera de goda åtgärdsförslag som lagts fram.

Utöver dessa förslag vill vi från försäkringsbranschen framföra att det bör läggas ett ansvar på Länsstyrelserna att i samråd med räddningstjänsten i länet genomföra en katastrofplanering. Planering av resurser i form av bemanning, material och metoder bör genomföras för inte bara stora skogsbränder utan även avseende översvämningar, vattenbrist, stora snölaster, stormar, långvariga och omfattande el-avbrott m m. En analys bör göras av vad räddningstjänsten kan klara lokalt, i samverkan inom länet och i vad mån förstärkningsresurser kan behövas av såväl manskap som material.

Rent allmänt måste räddningstjänsten tillföras mer resurser i form av personal. Det råder en kraftig underbemanning som medför förhöjda risker för allmänheten. En konsekvens vi ser i försäkringsbranschen är att räddningstjänsten allt för ofta lämnar ifrån sig ansvaret för eftersläckning och bevakning av brandhärden till ägaren, varvid branden återuppstår med ännu större skador som följd.

Vikten av kraftfulla insatser mot skogsbränder innan de hunnit utvecklas alltför mycket samt att kunna skydda samhällen mot skogsbränder talar för att Sverige bör införskaffa brandflyg med släckningskapacitet. De nordiska länderna (Sverige, Finland och Norge) bör med sin skogsindustri ha ett gemensamt intresse av tillgång till sådan kapacitet. Med längre snöfria säsonger ökar också riskerna med skogsbrand, något som i vintras inträffade i Norge.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Staffan Moberg